

ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Факультет здоров'я, фізичної культури і спорту
Кафедра фізичної культури і спорту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 24 Ознайомча практика

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	017 Фізична культура і спорт
Освітня програма:	Фізична культура і спорт

Рівне 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Ознайомча практика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Фізична культура і спорт» зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Розробники: кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Сотник Жанна Григорівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Романова Вікторія Іванівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри (Сотник Ж.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Фізична культура і спорт» зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Гарант освітньої програми (Сотник Ж.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету здоров'я, фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова (Романова В.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язковий компонент	
	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт		
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4- й	4-й
		Кількість тижнів	
	2	2	
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вид контролю: диференційований залік		

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ознайомча практика» полягає в ознайомленні здобувачів із системою та станом роботи в сучасних спортивно-освітніх установах і закладах додаткової освіти, що мають необхідне матеріально-технічне оснащення та кваліфіковані тренерсько-педагогічні кадри; формування стійкого професійного інтересу до обраної спеціальності. Зокрема, сприяння якісної підготовки здобувачів вищої освіти до самостійного і творчого виконання основних професійних функцій тренера-викладача дитячо-юнацьких спортивних шкіл різного профілю, формування професійних компетентностей та особистісних якостей майбутнього фахівця відповідно до сучасних вимог.

Основними **завданнями** ознайомчої практики є ознайомлення здобувачів вищої освіти з системою, реальними умовами, змістом і структурою діяльності тренера з обраного виду спорту; поглиблення набутих знань, умінь здобувачами з теоретичних і практичних дисциплін, формування здатності використовувати уміння для вирішення конкретних завдань професійної діяльності; сприяння накопиченню досвіду тренерської діяльності, прояву комунікативних, конструктивних та організаторських умінь; формування професійно значущих якостей особистості, дослідницького підходу до професійної діяльності; розвиток професійної культури.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.

ФК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

3. Програмні результати навчання

Опанувавши освітній компонент «Ознайомча практика», здобувачі повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

ПРН 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

ПРН 9. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.

ПРН 14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

ПРН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними умовами та процесами, пов'язаними з майбутньою фаховою діяльністю тренера-викладача ДЮСШ.

I. Участь у настановній конференції, ознайомлення з метою та змістом практики, її завданням та формами звітності. Складання разом з методистом практики індивідуального плану практиканта.

II. Ознайомлення з об'єктами практиками, специфікою роботи та основними видами

діяльності у:

- 1) дитячо-юнацьких спортивних школах;
- 2) ліцеях-інтернатах спортивного профілю;
- 3) спортивних клубах з видів спорту.

ІІІ. Ознайомлення із нормативно-правовою базою діяльності ДЮСШ, зокрема тренера-викладача та іншими нормативно-правовими актами сфери фізичної культури і спорту (нормативно-правова база діяльності ДЮСШ).

1. Законом України «Про фізичну культуру та спорт» (ст. 49 Кадрове забезпечення сфери фізичної культури та спорту).

2. Постановою Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2008 р. № 993 «Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу».

3. Наказом Міністерства молоді та спорту України, Міністерство освіти і науки України від 07.07.2014 р. № 2213/798 «Про затвердження форм свідоцтва про закінчення дитячо-юнацької спортивної школи та особистої картки спортсмена».

4. Наказом Міністерства молоді та спорту України від 17.01.2015 р. № 67 «Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл» (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства молоді та спорту № 248 від 30.03.2016; № 1424 від 21.03.2019).

5. Наказом Міністерства молоді та спорту України від 13.05.2009р. № 1591 «Про затвердження переліку документів які повинна мати дитячо-юнацька спортивна школа».

6. Статутом установи.

ІV. Ознайомлення із кваліфікаційними характеристиками професії тренера-викладача, які визначено Наказом Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту 17.10.2002 N 2264 «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 85. Спортивна діяльність».

V. Ознайомлення із правами та обов'язками тренера-викладача.

VI. Відвідування навчально-тренувальних занять у різних групах спортивної підготовки.

Модуль 2. Облік та планування навчально-тренувальної роботи тренера-викладача ДЮСШ.

I. Ознайомлення з Програмою з обраного виду спорту.

II. Ознайомлення з документами організації (обліку та планування) навчально-тренувальної і спортивної роботи тренер-викладача:

- а)перспективним план росту спортивної майстерності;
- б)річним планом навчально-тренувальних занять навчальних груп;
- в)планами навчально-тренувальних занять;
- г)графіком розподілу навчальних годин для навчальних груп;
- д)конспектами тренувальних занять;
- е)індивідуальним планом підготовки спортсменів;
- ж)календарним планом спортивних змагань;
- з)журналом обліку навчальних занять;

II. Робота з навчально-методичною літературою.

III. Оформлення звітної документації.

IV. Участь у підсумковій конференції.

5. Структура і зміст ознайомчої практики

Зміст роботи	Загальна кількість часу	Робота у ДЮСШ	Самостійна робота
Модуль 1. Ознайомлення студентів із сучасними умовами та процесами, пов'язаними з майбутньою фаховою діяльністю тренера-викладача ДЮСШ			
Участь у настановній конференції, ознайомлення з метою та змістом практики, її завданнями та формами звітності.	2	2	-
Складання індивідуального плану проходження практики.	2	-	2
Отримання пакету документів та методичних матеріалів щодо організації і проходження ознайомчої практики, інструктаж щодо оформлення документації.	2	2	-
Консультація методиста від кафедри щодо складання індивідуального плану проходження практики.	2	2	-
Ознайомлення зі структурою баз практики, правилами внутрішнього розпорядку, вимогами трудової дисципліни.	8	8	-
Ознайомлення з нормативно-правовою базою діяльності ДЮСШ та іншими нормативно-правовими актами сфери фізичної культури і спорту.	10	6	4
Ознайомлення із кваліфікаційними характеристиками професії тренера-викладача; його правами та обов'язками	2	-	2
Оформлення звітної документації.	4	2	2
Разом за змістовим модулем I.	32	22	10
Модуль 2. Облік та планування навчально-тренувальної та спортивної роботи тренера-викладача ДЮСШ			
Виконання робіт, передбачених індивідуальним планом практиканта, ознайомлення з програмою по виду спорту, з документами обліку та планування навчально- тренувальної та спортивної роботи тренера- викладача ДЮСШ	22	20	2
Поточні індивідуальні консультації методиста бази практики.	8	8	-
Систематизація інформації, яка знаходиться як на базі проведення практики, так і з зовнішніх інформаційних ресурсів (бібліотек, сайтів вітчизняних та зарубіжних бібліотек).	12	6	6
Ведення щоденника практики.	8	-	8
Оформлення звітної документації.	6	2	4
Участь у підсумковій конференції.	2	2	-
Разом за змістовим модулем 2.	58	38	20
Разом	90	60	30

6. Індивідуальний план роботи практиканта

№ з/р	ЗМІСТ РОБОТИ	Дата виконання	Відмітка про виконання
1.	Присутність на настановчій конференції з ознайомчої практики.		
2.	Ознайомлення з програмою проходження практики (мета, завдання, зміст, звітна документація).		
3.	Знайомство з керівництвом та тренерсько-викладацьким складом бази практики.		
4.	Ознайомлення з матеріально-технічною базою установи.		
5.	Ознайомлення зі спеціалізованою науково-методичною літературою, основними нормативно-правовими документами, кваліфікаційними характеристиками професії тренера-викладача		
6.	Ознайомлення з документами організації навчально-тренувальної та спортивної роботи тренера-викладача ДЮСШ: Положенням про ДЮСШ; програмою з виду спорту; річним планом навчально-тренувальної, виховної роботи; планом проведення спортивних змагань; перспективним планом підготовки спортсменів; журналом обліку роботи навчально-тренувальної групи; особистими картками спортсменів; книгою рекордів, обліку розрядників та ін.		
7.	Ознайомлення з роботою в групах початкової підготовки, перегляд навчально-тренувальних занять.		
8.	Ознайомлення з групами базової підготовки, перегляд навчально-тренувальних занять.		
9.	Ознайомлення з групами спеціалізованої підготовки / вищої спортивної майстерності, перегляд навчально-тренувальних занять.		
10.	Відвідування спортивних змагань		
11.	Формування пакету звітної документації, необхідної для атестування студента, складання заліку		
11.	Громадська та волонтерська діяльність		

7. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Ознайомча практика» застосовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

За характером пізнавальної діяльності застосовувалися наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, проблемного викладу.

За системним підходом до навчального процесу під час проходження практики використовувалися наступні прийоми і методи навчання: організація і проведення навчально-тренувального процесу; стимулювання і мотивація здобувачів; контроль і самоконтроль в навчанні; інтегровані методи.

Під час «Ознайомчої практики» широке застосування мають інтерактивні методи, що спрямовані на словесну і практичну взаємодію між вихованцями ДЮСШ, спортсменами, тренерами викладачами та керівниками практики. Під час яких активізувались мислення й комунікативні здібності здобувачів. Важливі складові інтерактивного навчання: відповіді на запитання та обговорення думок здобувачів; аналіз ведення документації, навчально-

тренувального процесу і відвідування змагань; дискусії, обговорення; відпрацювання навичок, вміння працювати в команді.

Активні методи навчання включають методичні прийоми навчання: моделювання професійної діяльності для оцінювання рівня підготовки, умов і особливостей майбутньої роботи; навчання інших, що передбачає оцінку рівня засвоєння знань, вмінь та навичок; розробка конспектів, спортивно-оздоровчих та виховних заходів.

Інноваційні методи навчання у поєднанні з інтерактивними та комп'ютерними технологіями, які спрямовані на вивчення сучасного досвіду, підходу до організації та здійснення навчально-тренувального процесу, пошук підходів до роботи з вихованцями, спортсменами та підвищення мотивації до занять фізичною культурою і спортом; налагодження співпраці між здобувачами та учасниками «Ознайомчої практики».

«Ознайомча практика» здійснюється:

- за допомогою компетентнісного методу навчання, яке спрямоване на розвиток навичок, умінь та якостей, що знадобляться у майбутній професії і продовження засвоєння матеріалу, передбаченого освітньо-професійною програмою;
- інтегрованих методів навчання, які включають принципи, форми проведення спортивних тренувань;
- проектно-дослідницький метод, спрямований на розвиток пошукових, аналітичних якостей здобувачів, навичок командної роботи;
- нові роботи з інформацією: відеоогляд, сторітелінг, скрайбінг;
- застосування інформаційно-комунікаційних технологій: робота з додатками, комп'ютерними програмами, інтерактивними ресурсами.

Застосування наочних методів, які спрямовані на візуальному сприйнятті інформації: документація установи; спостереження за навчально-тренувальним процесом, спортивними змаганнями; карти, схеми, графіки, таблиці, діаграми; відеоматеріали.

Застосування практичних методів, прийомів і форм навчання при виконанні практичних завдань, які передбачені під час проходження «Ознайомчої практики».

«Ознайомча практика» передбачає використання дистанційних методів навчання: відео конференції на платформі Google Meet (настановча, проміжна конференції); віддалене та групове консультування здобувачів через чати та e-mail-надсилання; відеозаписи.

7. Методи контролю

На всіх етапах проходження ознайомчої практики здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні консультації у своїх викладачів-керівників (методистів).

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання індивідуального плану, складеного відповідно до програми практики.

Загальна й характерна форма звітності за практику – подання письмового або друкованого звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником на місці проходження практики.

Звіт разом із іншими документами (щоденник, індивідуальний план, характеристика) подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання студентам всіх розділів програми практики та індивідуального плану, інструктажу з техніки безпеки, а також висновки та пропозиції практиканта, список використаної літератури.

На підставі поданих документів і характеристик методист (керівник) проводить залік із диференційованою оцінкою. Оцінка за практику виставляється за підсумком результатів проведення відповідної завданням практики роботи (ведення щоденника та виконання індивідуальних завдань). Оцінка виставляється керівником практики (методистом) з урахуванням рекомендації тренера-викладача (директора, керівника установи) з місця проходження практики, якості продемонстрованих здобувачем вмінь і навичок, а також рівня його професійної компетенції, виявленого у процесі проходження практики.

Підсумкова оцінка визначається наступним чином:

Вид контролю	Максимальна кількість балів
Ведення щоденника практики. Характеристика керівника практики від організації	20
Виконання завдань за індивідуальним планом	60
Захист звіту по практиці на підсумковій конференції у вигляді доповіді та мультимедійної презентації	20
РАЗОМ	100

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS
Критерії оцінювання знань здобувачів

За шкалою ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	Здобувач демонструє творчий підхід при веденні щоденника практиканта, заповненні журналу обліку роботи навчально- тренувальної групи, оформленні звіту, самостійно добирає, структурує матеріал, використовує різноманітні джерела. Наводить приклади з життя. Демонструє розвинені організаторські та комунікативні здібності. Здатний створити ділову, творчу атмосферу, підтримати увагу серед одногрупників-студентів під час проведення методистом методичних занять. Повно, об'єктивно й аргументовано аналізує власну діяльність і діяльність інших практикантів. При оформленні документації дотримується вимог і встановлених термінів.	90 – 100	відмінно
B	Здобувач демонструє ініціативність та самостійність при складанні щоденника практиканта, журналу обліку роботи навчально- тренувальної групи, оформленні звітної документації, тощо. Доцільно добирає і структурує фактологічний матеріал за вказівками методичного керівника. Використовує різноманітні джерела, наводить приклади з життя та практики, встановлює міжпредметні зв'язки. Об'єктивно, хоча не завжди аргументовано аналізує власну діяльність і діяльність інших практикантів. Відокремлює істотні ознаки педагогічних фактів, явищ, обставин, ситуацій, встановлює між ними причинно-наслідкові зв'язки і залежності. При оформленні документації дотримується вимог і встановлених термінів.	82 – 89	добре
C	Здобувач на належному рівні оформляє документацію. Об'єктивно, хоча не завжди аргументовано аналізує власну діяльність і діяльність інших практикантів. Відокремлює істотні ознаки педагогічних фактів, явищ, обставин, ситуацій, встановлює між ними причинно-наслідкові зв'язки і залежності. При оформленні документації дотримується вимог і встановлених термінів. Має незначні зауваження під час проходження практики.	75-81	

D	Здобувач не виявляє самостійності при веденні щоденника практиканта, при розробці звітної документації, тощо. Шаблонно використовує фактологічний матеріал з вузького кола джерел (одного-двох основних підручників чи навчальних посібників без залучення додаткової літератури), структурує його під контролем наукового керівника. У доборі способів і засобів діяльності вважає за краще діяти за зразком, не виходити за межі правил. Об'єктивно, хоча неповно і без аргументації аналізує власну діяльність, вносить свої пропозиції, намагається захищати свою точку зору. Мають місце порушення вимог до оформлення документації чи не дотримано обумовлених термінів подання звітної документації.	69 – 74	задовільно
E	Здобувач на низькому рівні аналізує матеріал, який представлено у відповідній нормативно-правовій та звітній документації ДЮСШ, зокрема тренера, самостійно вести записи у щоденнику практиканта, журналі обліку роботи навчально- тренувальної групи, тощо. Неповно і без аргументації аналізує власну діяльність. Визначення суттєвих, істотних ознак педагогічних явищ, фактів, ситуацій викликає утруднення.	60-68	
FX	Здобувач порушував трудову дисципліну під час проходження ознайомчої практики: без поважної причини не з'являвся на практику, запізнявся, не дотримував термінів підготовки та подачі документів; не здатен проаналізувати матеріал, який представлено у відповідній нормативно-правовій та звітній документації ДЮСШ, зокрема тренера, самостійно вести записи у щоденнику практиканта, журналі обліку роботи навчально- тренувальної групи, тощо. Неповно і без аргументації аналізує власну діяльність. Визначення суттєвих, істотних ознак педагогічних явищ, фактів, ситуацій викликає утруднення.	35 – 59	незадовільно
F	Здобувач опанував незначну частину програми практики, не впорався з виконанням завдань за індивідуальним планом. Не має можливості повторного проходження практики.	1-34	

Керівником практики від ЗВО і бази практики, методистами кафедр здійснюється поточний та підсумковий контроль за виконанням окремих розділів і всієї програми студентами-практикантами. Ведеться контроль початку та закінчення роботи.

Студенти-практиканти зобов'язані мати щоденник практики, у якому повинна міститись інформація про виконання завдань протягом робочого дня, що відповідають всім пунктам індивідуального плану, та кількості годин роботи.

Методичний керівник спортивно-педагогічної кафедри робить відмітку в індивідуальному плані практиканта про виконання роботи тільки тоді, коли вона зафіксована в щоденнику.

За підсумками практики студентам виставляється оцінка, яка враховує всі напрямки діяльності під час її проходження.

При оцінюванні результатів практики також враховуються такі показники:

- організованість, дисциплінованість і сумлінне ставлення до роботи студента-практиканта, його ініціативність і творчий підхід до виконання доручень;
- повнота виконаних програм практики та ведення щоденника;

- якість оформлення документації;
- змістовність відповідей студента на поставлені запитання під час захисту практики.

Оцінка «відмінно» ставиться здобувачу, який у повному обсязі на високому рівні виконав всі розділи програми, виявив при цьому теоретичні знання, організаторські здібності, самостійність і творчий підхід.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу, який в цілому виконав заплановану на період практики програму, виявив ініціативу, але в окремих розділах програми допустив незначні помилки.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачу, який в основному виконав програму практики, однак не виявив глибоких теоретичних знань. Допустив помилки в оформленні звітної документації.

Оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу, який не виконав основні розділи програми практики, не опанував теоретичні знання, не оформив звітної документації за вимогами.

Попередній захист практики відбувається на базі практики. Методист установи та методист спортивно-педагогічної кафедри університету здійснюють підсумок роботи практиканта та виставляють рекомендовану оцінку.

Здобувачу, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Здобувач, який отримав негативну оцінку комісії за практику, відраховується з університету.

9. Методичне забезпечення

Інформаційне та методичне забезпечення проходження ознайомчої практики формується за допомогою ознайомлення здобувачами документації спортивної установи, нормативних документів; методичних рекомендацій щодо проходження практики; відеоматеріалів; наукової та навчально-методичної літератури Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»; інформаційних ресурсів, джерелом отримання яких є офіційні сайти та література, що потрібно опрацювати для виконання програми практики.

10. Рекомендована література

Базова

1. Воловик Н. І., Березовський В. А. Тренерська практика: методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 42 с.
2. Гаценко В. П., Слаутіна Н. В Тренерська практика в вищому навчальному закладі. Черкаси. 2010. 44 с.
3. Кисельов В. О., Бермудес Д. В. Робочий зошит студента-практиканта з виробничої практики (тренерської). Методичні рекомендації для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Суми. 2022. 36 с.
4. Костюкевич В. М. Теорія і методика тренування спортсменів високої кваліфікації: Навчальний посібник. Вінниця: «Планер». 2007. 273 с.
5. Лапицький В. О., Гончаренко В. І., Чхайло М. Б. Навчально-методичний посібник з тренерської практики. Суми. 2015. 124 с.
6. Методичні рекомендації щодо практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти за освітньо-професійними програмами спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Харків: ХДАФК, 2020. 152 с.
7. Програми для ДЮСШ з видів спорту.
<http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/>.
8. Сорока В.А., Сорока О.І. Відбір і орієнтація на різних етапах багаторічної підготовки. Чинники, що обумовлюють успішність спортивного удосконалення: методичні рекомендації. Дніпро : ПДАФКіС. 2017. 27с.

9. Сорока В.А., Сорока О.І. Управління, контроль, моделювання та прогнозування підготовки спортсменів в спортивній гімнастиці: методичні рекомендації. Дніпро : ПДАФКіС, 2017. 40с.
10. Сотник Ж. Г., Романова В. І. Опанування студентами сучасними методами і формами організації роботи тренера-викладача під час проходження виробничої практики. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. № 2 (18). Рівне 2022.

Додаткова

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». К., 1994. 22 с. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>.
2. Концепція Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір» на 2012–2020 роки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>.
3. Мулик В.В., Камаєв О.І. Теорія системності і системний підхід в професійній діяльності тренера: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАФК, 2017. 88 с.
4. Наказ Міністерства молоді та спорту України від 10.06.2014 №1851 «Про Порядок забезпечення закладів фізичної культури і спорту спортивним обладнанням, спортивним інвентарем та встановлення строків їх використання»
5. Наказ Міністерства молоді та спорту України від 17.01.2015 №67 «Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл»
6. Наказ Міністерства молоді та спорту України від 30.07.2013 №37 «Про затвердження Типових штатних нормативів дитячо-юнацьких спортивних шкіл»
7. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 13.05.2009 №1591 «Про затвердження переліку документів, які повинні мати дитячо-юнацька спортивна школа»
8. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 18.05.2009 №1624 «Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл»
9. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 30.07.2009 №2693 «Про затвердження Положення про надання категорій дитячо-юнацьким спортивним школам»
10. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 05.06.2006 №1861 «Про затвердження форм звітності №5-ФК, №5-ФК (зведена) про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та Інструкцій щодо їх заповнення»
11. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 26.08.2009 №3025 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо визначення рівня виконання вимог, яким повинна відповідати дитячо-юнацька спортивна школа для одержання відповідної категорії»
12. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерства освіти і науки України від 19.06.2009 №2128/540 «Про затвердження форми свідоцтва про закінчення дитячо-юнацької спортивної школи та особистої картки спортсмена»
13. Положення про ДЮСШ. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/sho>
14. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти у ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне. URL: <https://www.megu.edu.ua/>
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 №993 «Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу»
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 №248 «Про внесення змін до Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу»
17. Романова В. І., Сотник Ж. Г., Ліпський В. В. Методичні рекомендації щодо проходження ознайомчої практики для здобувачів спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітньої програми «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня. 2024. 42 с.
18. Савчук С. І. Силабус нормативного освітнього компонента «Організаційна практика»

підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 017 Фізична культура і спорт, за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт. Луцьк. 2023. 15 с.

19. Товт В. А., Мелега К.П., Бондарчук Н.Я., Дуло О.А., Гузак О.Ю., Щерба М.Ю. Наскрізна навчальна програма практик студентів факультету фізичного виховання і спорту. Ужгород. 2011. 44с.
20. Чернявская О. А., Кошеев О. С., Горбенко В. П., Секрета Н. І., Лукіна О. В., Новак Т. Я. Організація і методика проведення організаційно-тренерської практики. Дніпропетровськ: Вид-во «Стандарт-сервис». 2012. 63 с.
21. Шутка Г. І., Артюх В. М., Сопіла Ю. М, Стахів М. М. Методичні рекомендації щодо проходження тренерської практики для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Львів. 2021. 16 с.